

7.1.2019

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבלייט,
היו"ץ המשפטי לממשלה
בפקס מס' 02-6467001

לכבוד
עו"ד שרון אפק,
פרקליט צבאי ראשי
בפקס מס' 03-5694526

לכבוד
מר בנימין נתניהו,
שר הביטחון
בפקס מס' 03-6976711

שלום רב,

הندון: ריסוס בשטח רצועת עזה המוביל לפגיעה ביוצרים ובריאותם של תושבי רצועת עזה

הHINGO פנו אליכם בבקשת דחויפה להימנע מהמשך ביצוע עבודות ריסוס מהאויר בתוך ובסמוך לשטחי רצועת עזה הגרמות לפגיעה ביוצרים ובריאותם של תושבי רצועת עזה, וזאת כלהלן:

1. בהתאם לדיווחים בתקשורת ולעדויות של תושבים מרצועת עזה, ביום 4.12.2018 חידש הצבא הישראלי עבודות הריסוסים מהאויר בתוך שטחי רצועת עזה ובשםן אליהם מצד הירושה. כתוצאה מתוכן עבודות ריסוס נגרמו נזקים למגוון גידולים בשדות הסמוכים לגדר.
2. כיום חקלאים פלסטינים רבים בעלי אדמות סמכות לגדר עם ישראל, חווים כי גידוליהם, המהווים את מקור פרנסתם, יפגעו קשות כתוצאה מעבודות הריסוס של הצבא. זאת לאחר שב吃过ם סבלו מנזקים אדירים כתוצאה מפעולות ריסוס אלה, בנוסף על הסכנות הבריאותיות כתוצאה מחשיפה אל החומרים המשמשים לביצוע הריסוסים.
3. נזכירם, כי כבר פנינו אליכם בעבר בעניינים של שמוña חקלאים בעניין זה וביקשנו מהם, ביו היתר, לחודל מביצוע פעולות ריסוס כלשהן הגרמות לנזקים הכבדים לאדמות החקלאים בתחום רצועת עזה. אף על פי כן, הריסוסים המשיכו באופן הגורם לפגיעה ביוצרים ברצועת עזה בסמוך לגבול.
4. מכך בעהק מהחת משמונה פניוינו מיום 27.6.2016 ומכתב התזוכות מיום 6.6.2017, המסומנים "א" ו-"ב", בהתאם.
5. נזכיר ונazziין כי, בניגוד לעמדתכם מלמדות עדויות של חקלאים במקום, כי מטוסי הריסוס אכן מבצעים ריסוסים בתחום השטח של רצועת עזה. מכל מקום, גם אם אותן פעולות מבוצעות בתחום שטחי ישראל, הרי שחותם הריסוס זולג אל תוך רצועת עזה ונזקים נגרמים ליוצרים חקלאים בתחום הרצואה.

6. על העבודה כי פעולות הריסוס מבוצעות מבעלי שיינקטו אמצעי זהירות ניתן ללמידה גם מחוזה ההתקשרות בין משרד הביטחון לבין החברה המבצעת את הריסוסים. בחוזה נקבע מפורשות כי משרד הביטחון "איןנו מתחייב להביא לקבלת מידע לגבי גידולים באיזור הסמוך לגורת החוזה מהצד של רצועת עזה" (עמ' 5 לחוזה). בנוסף, בהתאם לעדויות במקומות, הצבא הישראלי ואו מי מטעמו מציתים צמיגים בכדי לבדוק את כיוון הרוח ולוודא שהוא לכיוון של עזה כדי שהחומר יזלוג לשם במקומות לחלקות החקלאים הישראלים. וכן, בחוזה הניל מצוין כי "צוותי קרקע של הקבלן יום לפני ו/או באותו יום של ביצוע ההדבורה יפזרו דגלים, **צמיגים להדלקת** כל אמצעי אחר הנדרש לביצוע תקין של ההדבורה". מכאן הוכחה נוספת לכך כי עבודות הריסוס מבוצעות מבעלי שנותנים את הדעת לנזקים הנגרמים לחלקות החקלאיות ולתושבי רצועת עזה ולסכנות העולות מעבודות הריסוס.

7. זאת ועוד. מעתרת חופש המידע אשר הוגשה על ידי ארגון גישה במסגרת עת"ם 36043-07-16 גישה נ' מדינת ישראל, עולה כי חומר הריסוס בו נעשה שימוש כולל חומר גלייפוסט מסווג ריאונד-אפ. חומר זה הוכרז על ידי ארגון הבריאות העולמי **כמסרטן** וmdiונות רבות אסרו על השימוש בו. קיימות אף הוראות רבות בעניין השימוש בחומר זה האוסרות באופן מוחלט על ריסוסו מן האויר, שכן עניינו בחומר בעל סיכון בריאותיים גבוהים.

8. בבג"ץ 2887/04 **סליט אבו מדיגם נ' מינהל מקרקעי ישראל**, סב(2) 57 (להלן: "בג"ץ אבו מדיגם"), ביטל בית המשפט את מדיניות ריסוס היבולים על ידי המדינה בקרים הבלתי מוכרים בגין מאחר והיא עלולה לפגוע בזכות של שכני האזוריים המrossoים לבריאות ולכבד. השופט ג'ובראן קבע כי השימוש בהדבורה אין יכול לשמש את המדינה "כאמצע לאכוף זכות שלחי, לא כל שכן, כאשר אין בידו של הטוען לזכות כלשהו, סמכות להדבירה", והשופטות ארבל ונאור קבעו כי מדובר באמצע בלתי מיידי שאף בקביעת נהלה עבודה לא יהיה ניתן להתעלם מהשפעתו על האוכלוסייה, היבולים וב בעלי החיים. ומשכך, אף אם המדינה מוסמכת, האמצע הוא בלתי מידתי.

9. בחוזות דעתו של המומחה ד"ר אליהו ריכטר משנת 2004, אשר הוגשה במסגרת בג"ץ אבו מדיגם, בעניין השימוש בחומר ריאונד-אפ, נקבע כי:

- ריסוס ריאונד-אפ בקרבת ישובים מואוכלסים הינו במפורש בניגוד לתוויות האזהרה;
- ברישוס ריאון-אפ יש פוטנציאל לחשיפה של משקעים מהרחב;
- קיימת סכנה להיות החומר מסרטן ונורם להפרעות אינדוקריניות (הורמוניאליות);
- ריסוס אוויריי של ריאונד-אפ הוא סכנה לבリアות הציבור וכי בהתאם להוראות הבטיחות של החומר "אין לרסת חומר זה בתוך שימוש לציד לריסוס מהאויר". בהתאם לחוזות הדעת, "הסיבה להוראה זו היא הסכנה בהתפשטות רחף לאזורי מגוריים סמוכים וחשיפה של בני אדם לחומר" וכי גם כמויות מזעריות של החומר "עלול לגרום נזק חמור או הרס ליבולים סמוכים... או לתוצאות בלתי רצויות נוספות".

מצ"ב העתק מהות הדעת, המסומנת "ג".

10. אשר על כל האמור לעיל, נבקשכם להימנע מביצוע פעולות ריסוס כלשהן באזור רצועת עזה; וכן לנקט באמצעים מידתיים אחרים, **בתוך שטחי ישראל בלבד**, אשר אינם פוגעים בחקלאים ברצועת עזה, ביבוליהם ומסכנים את בריאותם.

לטיפולכם המהיר, נודה.

סא'ר זוהר, עו"ד

בכבוד רב,

אסנת כהן-לייפשיץ, עו"ד